

Anine Larsine Winther

1899

Anine Larsine Winthert bliver født Storarden som 9. Barn (heraf navnet) af Chresten Andersen Winther og Karen Marie Jensen

1899 23 april	Storarden Storarden Larsine Winther	Landmand Chresten Andersen Winther af Storarden best af Kvinden Karen Marie Jensen - 38. år -	Den 11 juni 1899	Logbog af Chresten	Landpost Karl Markman hustru Birgitte Nielsen Storarden Hede og Pige Marie Andersen (Balle) Storarden Mark og Ungkarl Alfred Winther Storarden Snedker Chresten Svendsen og Ungkarl Andreas Jensen begge af Støvring	Med medbragt kopi af Bølling 1899 K. A. L. S. 1899 1899
---------------------	--	---	------------------------	-----------------------	---	--

Fadderne er Landpost Karl Markman hustru Birgitte Nielsen Storarden Hede, Pige Marie Andersen (Balle) Storarden Mark, Ungkarl Alfred Winther Storarden, Snedker Chresten Svendsen, Ungkarl Andreas Jensen begge af Støvring
Alfred Winther er ældste storebror

Hvem er de andre ?

Ministerialbog Fol. Mk. Nr. / Kvk.	
DAABSATTEST for	
Familienavn: <i>Winther</i>	
Fornavn: <i>Anine Larsine</i>	
Fødeby, Sogn, Herred og Amt	<i>Storarden Mark og Sogn, Aalborg Amt</i>
Fødselsaar og -Dag	<i>1899 - 23 April.</i>
Kirken, hvori Barnet er døbt eller fremstillet efter Hjemmedaab	<i>Storarden</i>
Daabsaar og Daabsdag, samt — hvis Barnet er hjemmedøbt — Aar og Dag for Fremstillingen i Kirken	<i>1899 - 11 Juni.</i>
Forældrenes Stilling og fulde Navne ...	<i>Gaardmand Christen Andersen Winther og Hustru Karen Marie Jensen</i> <small>Nordjylands Amt</small> 4 APR. 1977
Overensstemmelsen med Ministerialbogen bevidnes.	
Journal nr. <i>310 240 77</i>	
<i>Aalborg Amts Journ. Nr. 310-135-68</i> 24 APR. 1908	Astrup-Storarden Pastorat den <i>25/1939</i> pr. Arden,
Embedets Segl. <i>3100 106 63</i>	<i>J. P. Pedersen</i> Prestens Navn. <i>11-33/63</i> Justitsm. M. 170 <i>781</i>
Nr. 6005. L. Levison junr. Akts. Daabsattest	

Barndomshjemmet i Storarden

1906

Folketælling

1	Christen Andersen Winther	m	54	1851	g	Husfader	Landmand
	Karen Marie Winther	k	45	1860	g	Husmoder	
	Christen Gunner Winther	m	13	1892	u	Barn	
	Marie Anette Winther	k	11	1895	u	Barn	
	Otto Valdemar Winther	m	7	1898	u	Barn	
	Anine Larsine Winther	k	6	1899	u	Barn	
	Ejner Albertinus Winther	k	4	1902	u	Barn	
	Elmer Thorvald Winther	m		1905	u	Barn	

Nu er Christian, Anders også flyttet hjemmefra

Christen Andersen Winther	Mand	54	1851	Gift	Husfader Landmand
Karen Marie Winther	Kvinde	45	1860	Gift	Husmoder
Christen Gunner Winther	Mand	13	1892	Ugift	Barn
Marie Anette Winther	Kvinde	11	1895	Ugift	Barn
Otto Valdemar Winther	Mand	7	1898	Ugift	Barn
Anine Larsine Winther	Kvinde	6	1899	Ugift	Barn
Ejner Albertinus Winther	Kvinde	4	1902	Ugift	Barn
Elmer Thorvald Winther	Mand		1905	Ugift	Barn

Skolen

Anine fortæller om Lærer Boel, som hun er bange for – og vist med god grund.

Hun fortæller, at han slog børnene og vist kunne lide det.

Nedenstående er en beskrivelse af Boel, skrevet af den lokale præst.

Som førstelærer ved den nye skole i Arden ansattes M.A. P.M.N. Boel. Han var født i 1870 og kom fra et førstelære-rembede i Ørsø ved Dronninglund til Arden. Han var af den strenge og kontante lærertype, der var almindelig på den tid. Det afstedkom - især i hans yngste år - en del rivninger med nogle af byens beboere. Der var givetvis mange urolige elementer mellem eleverne i skolen på den tid, da byen så at sige oplevede en befolkningsekspllosion, så der har nok været behov for en fast holdning. Lærer Boel var medstifter af Sparekassen for Arden og Omegn og var en tid formand for den, ligesom han i flere perioder var medlem af menighedsrådet i Storarden.

Træk af Ardens historie, Viggo Uttrup

Overraskende for mig er, at Marius Anton Peter Michael Nielsen Boel har to piger, Kamma og Esther, som er jævnaldrende med Anine

Af kirkebogen (Arden 1962 ved hans begravelse) fremgår at Boel var katolik.

Anine Larsine Winther

1911 Folketælling

2	Christen Andersen Winther	59	1851	Mand	Gift	Husfader Gaardejer
	Karen Marie Winther	50	1860	Kvinde	Gift	Husmoder
	Marie Anette Winther	17	1893	Kvinde	Ugift	Barn
	Anine Larsine Winther	11	1899	Kvinde	Ugift	Barn
	Otto Valdemar Winther	14	1896	Mand	Ugift	Barn
	Einer Albertinus Winther	10	1901	Mand	Ugift	Barn
	Elmer Thorvald Winther	6	1904	Mand	Ugift	Barn

Chresten er flyttet hjemmefra

Chresten Andersen Winther	Mand	59	1851	Gift	Husfader Gaardejer
Karen Marie Winther	Kvinde	50	1860	Gift	Husmoder
Marie Anette Winther	Kvinde	17	1893	Ugift	Barn
Anine Larsine Winther	Kvinde	11	1899	Ugift	Barn
Otto Valdemar Winther	Mand	14	1896	Ugift	Barn
Einer Albertinus Winther	Mand	10	1901	Ugift	Barn
Elmer Thorvald Winther	Mand	6	1904	Ugift	Barn

1912 Konfirmation

9	Anine Larsine Winther	Storarden paa Storarden Kort Christensgade Winther og Elisabeth Kærn Marie Jensen	Gift: Sørensen 23 April 1899 og Bøck 22. Decbr 1899		
---	-----------------------	--	---	--	--

Uddrag af Storarden kirkebog

1916 Folketælling

24	Peder Sørensen Bach	56	1859	Mand	Gift	Husfader
	Kirsten Christensdatter	54	1861	Kvinde	Gift	Husmoder
	Maren Eskildsdatter	29	1886	Kvinde	Ugift	Barn
	Peder Sørensen Bach	27	1889	Mand	Ugift	Barn
	Elmer Thorvald Winther	12	1904	Mand	Ugift	Barn

Peder Sørensen Bach står opført som 'slægtning', men det er ikke fra den nærmeste familie
Til videre efterforskning:

Peder Sørensen Bach er født den 17. August 1839 i Bælum som søn af Søren Pedersen Bach (1808 i Bælum) og Kirsten Christensdatter (1803). Han bliver gift med Maren Eskildsdatter, som dør 29. August 1894

Kan der være en forbindelse til Christen Pedersen Bach og Maren Nielsdatter, som er Anines Tip-olde-forældre?

Det er kun Anine, Ejnar og Elmer, som bor hos Peder

Det er ikke klart hvorfor de bor hos ham

Anine Larsine Winther

Anine og Jens Anton bliver gift

Anine Larsine Winther

1923

Anine med ældste barn, Inga

1925

Folketælling

1	Larsen	Josef Anders	M	23	1877	Nørhals	Andrup	-	6	Widow	Widow	Gudumholm
2	"	Anine Larsine	K	23	1877	St. Anthon	"	-	6	Widow	"	"
3	"	Inga Winthine	K	10	1882	Andrup	Andrup	-	11	Widow	"	"
4	"	Marie	K	9	1880	Gudumholm	Andrup	-	11	Widow	"	"
5	Larsen	Josef Anders	M	23	1877	Nørhals	Andrup	-	11	Widow	"	Gudumholm

Familien bor i Gudumholm brugs
Her er også ansat en komis, Søren.

1932

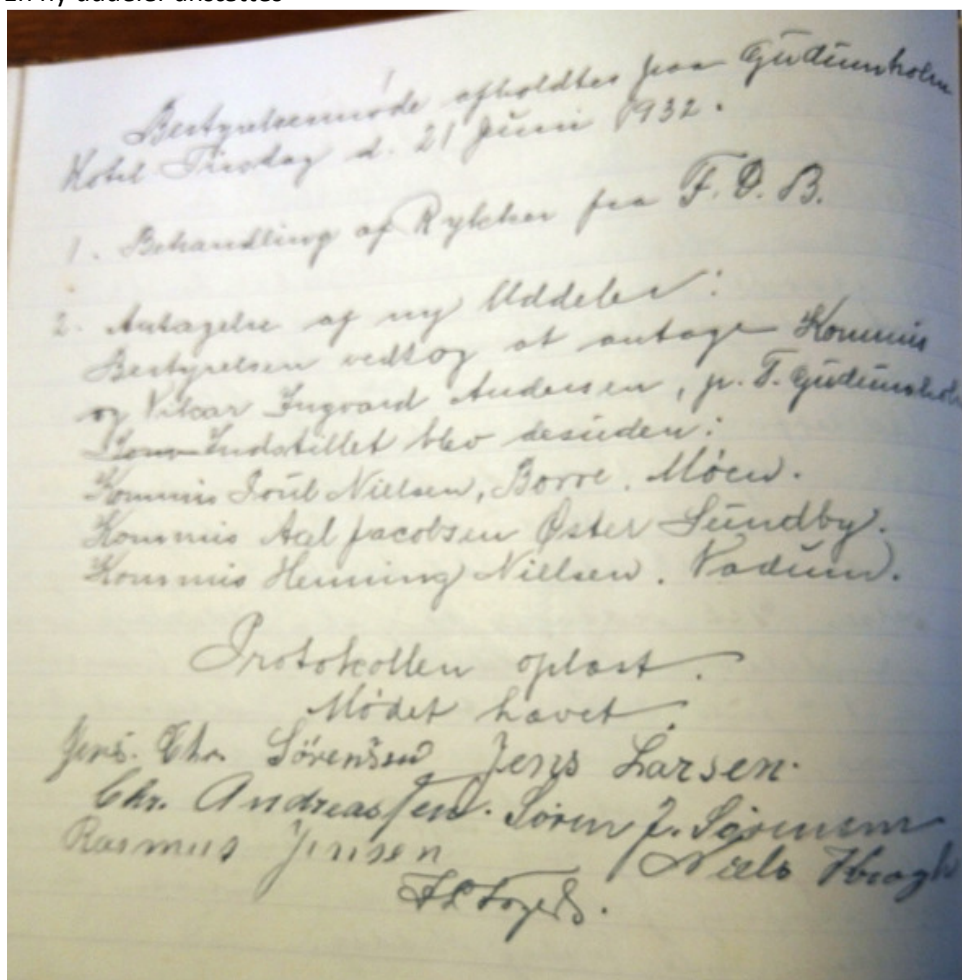
Jens Anton dør af lungebetændelse

Anine fører forretningen videre til 1. Juni med hjælp fra uddeleren i Mou og Arden

Bestyrelsesmøde afholdtes i
 Børgforeningen - Torshøj d. 29 Maj kl. 10 Forret.
 Lovindeen Brugs. Bestyrelse om
 Uddeler Lovrussen, Arden, og Uddeler
 Jensen, Mou, som Repræsentanter
 for opdøde Jens A. Lovrussens Kædet.
 Det vedtoges Fri Lovrussen indgik paa at
 aarve Forretningen til d. 1te juni d. a. med
 Uddelerforeningens Vikar som Bestyrelse.
 Det vedtoges at holde Opgørelse Torshøj d. 30
 juni og Torshøj d. 1te juli. Det vedtoges at
 sende en Dekoration til Uddeler Lovrussens Børn
 sølve. Det vedtoges at opstaa Uddelerforening
 i Uddelerbladet og Uddelerbladet til Reaktetse
 d. 1te juli d. a., i Uddelerforening meddeles at Børn
 sølve, Kød og Foderstoffer betales ved Modtagelsen,
 hvorover der gives Kredit paa delvis Uddelerforening
 Uddeler og Forening ^{Forening og Uddelerforening} efter aftalt Kautionsret 2000 kr.
 dels skriftlig og dels kontant. Børn sølve
 førstkommande Torshøj Skidag.
 Protokollen oplæst.
 Mødet haves.
 L. S. Lovrussen Jens Chr. Lovrussen
 Niels Knudsen Rasmus Jensen
 Jens Chr. Jensen

Fra Beslutningsprotokollen i Gudumholm Brugs

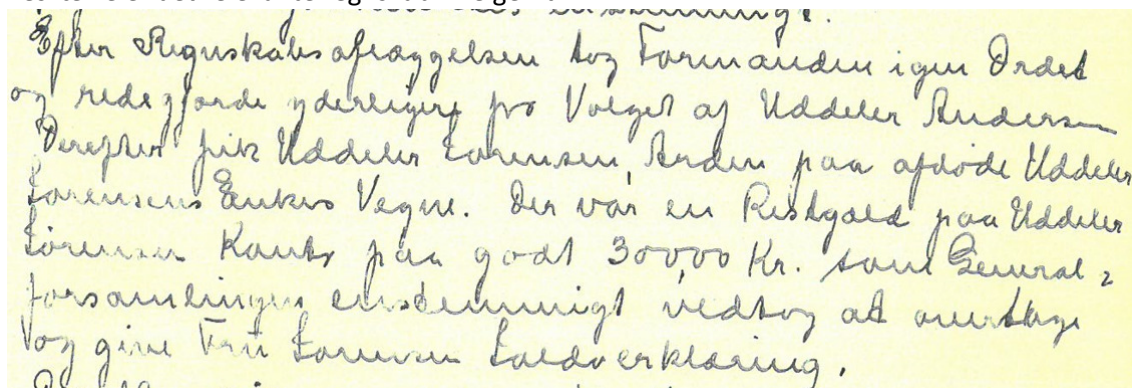
En ny uddeler ansættes

Fra Beslutningsprotokollen i Gudumholm Brugs

På generalforsamlingen den 9. September 1932 vedtages det, at eftergive Anine en gæld på godt 30.000 kr.

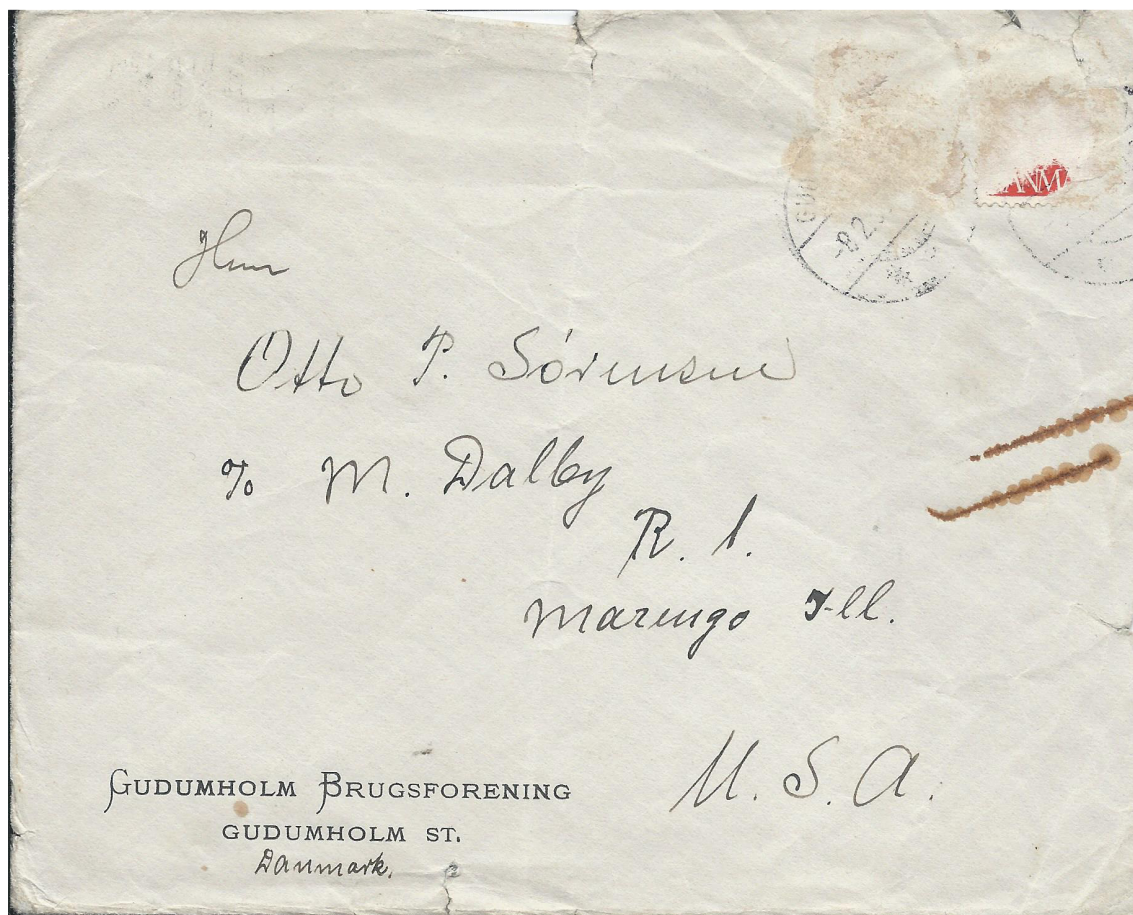
Desværre er det relevante regnskab ikke gemt

Fra Beslutningsprotokollen i Gudumholm Brugs

Det fremgår af Ediths notater, at der var en kommis, som stjal fra forretningen. Det kan IKKE dokumenteres af protokollen

1933

Anine's brev til Jens Anton's bror, Otto, som er udvandret til USA
Bemærk, at brevet er skrevet fra Støvring, men konvolutten er fra Brugsen

Støvring den 7/3 1933

Kære Svoger

Mange tak for Brevet og Pengene.

Jeg fik lige ved 12 kr. for den saa har Børnene faaet hver 2 kr. til at sætte i Banken. Jeg har jo fået en lille Søn en lille kær Dreng synes jeg nu men jeg vil indrømme at jeg i Sommer har ønsket mange Gange at jeg ikke skulde have ham, du kan tro det har været et drøjt Sommer saa har alle endda været saa gode ved mig men det kan ikke gøre det der der mangler en at tale med, jeg var jo forvænt med at Jens tog sig af alle Ting og pludselig hænger det hele paa mig synes du ikke ogsaa at det er mærkeligt hvorfor vi skulde skilles saa unge det kan man ikke forstaa og ingenting faa talt sammen Jens var jo kun syg i 8 dage Jeg maa ellers ikke skrive kun for du kan tro Otto det var en stræng Tid i 5 Nætter og Dage hviled han ikke et Minut han var så vildt og Arbejde som man kunne tænke sig han havde rigtigt travlt i Butikken du kan tro det var strængt at se paa Du ved vel ellers det hele Hjemme fra det er ogsaa forkert af mig jeg ikke før har skrevet jeg ved ikke selv hvordan det er jeg har været jeg vil haabe det bliver bedre jeg maa jo tage mig sammen jeg bærer jo et stort Ansvar for min 6 Børn, det er ingen sag naar man maa være rask. Jeg har lige faaet brev fra Uddelernes Livsforsikring Haand i Haand jeg ved ikke om du kender det Sørensen var lige blevet tegnet der 8 maadr før han Døde, der faar jeg 400 kr. for Aaret 1933 fordi de regner med at det har været et svært Aar men ikke saa meget men jeg er ogsaa taknemlig for minde der kan ikke blive meget andet end Føden for mine Enkepenge og der skal jo ogsaa tøj til Børnene. Den lille Dreng skal hedde Jens Anton Sørensen

Anine Larsine Winther

det er en Skam du ikke er nærmere saa skulle du staa Fadder til ham men det er vel for lidt at rejse saa langt efter det kan jo være han kan blive mig en lille Erstatning for hans Fader. Jeg vil haabe du har det godt det er vel drøjt at faa Arbejde, vær du glad du kun er dig selv saa kan der jo i Reglen blive en Udvej. Elvine har lige været her hun fortalte at Aksel har sagt sin Plads op som Uddeler han vil til at have Hønseri.

Jeg vil haabe du igen vil skrive til os hermed være du hilset på det kærligste fra alle dine Broderbørn og mig Ninna Sørensen

Hilsen til dig fra Fader han er jo en gammel Mand han bliver 82 Aar men endnu en Gang og Holdning saa du kan dog med at klare dig

Lev vel Otto

Ingas brev i samme konvolut til Otto

Kære Onkel Otto

Tak for Pengene vi fik til Jul dem skal vi have sat i banken og vi fik 11 Kr og 65 Øre og vi skal dele dem og have 2 Kr. hver i vores Bankbog vi fik nemlig en Bankbog i Julegave af vores Mor. Karen staar her ved Siden af mig og siger at jeg ikke skal skrive at vi kommer derover for hun vil ikke med hun tør ikke sejle vi har faaet en Lillebror den 4de Februar jeg var lige ved at faa ham i Fødselsdagsgave det er min Fødselsdag den 15de Februar jeg er rigtignok noget doven til at skrive til dig det er det første Brev jeg sender til dig endnu. Mor skriver at lille Bror skal hedde Jens Anton for det skal han men nu tror jeg ikke mere at skrive denne Gang man ge Kærlige Hilsner fra Bedstefar, Mor, Karen, Kristian, Edith, Poul og Jens Anton

1935 (ca.)

Anine og alle børnene

Øverst fra venstre: Kristian, Inga, Karen

Nederst fra venstre: Kristen, Anine, Poul, Edith

Ediths erindringer om Støvring

Vore møbler må være blevet kørt i forvejen, mens vi andre blev kørt i en personvogn bagefter. Jeg husker det som om det var fars bil, men mor kunne ikke køre og jeg kan ikke huske, hvem der kørte. Måske var det en taxa, for der var ikke megen off. transportmulighed mellem Gudumholm og Støvring, og vi har vel også skullet have en del pakkenelliker med. (voksne. Gudumholm)

Da vi kom til Støvring styrtregnede det. Om det havde gjort det hele vejen, husker jeg ikke, men jeg husker at vore fineste stuemøbler stod stablet op ude i gården i regne, og jeg husker - mere som en følelse - den trished og ligegyldighed fra andres side, som var der.

Bedstefar havde haft SkomagerHarald og Katrine til at bo i huset. Harald havde værksted ovenpå i et værelse i gavlen. Bedstefar havde sin stue i spisestuen - den vestligste stue, mens Katrine og Harald med deres 4 børn havde resten.

De var jo blevet sagt ud, fordi mor skulle flytte hjem, og jeg mindes det som en handling, de var vrede over. Jeg oplever, at der var et fjendtligt forhold fra deres side i begyndelsen, men jeg er den eneste af mine søskende, der erindrer det nu, og jeg har ikke spurgt mor, mens hun levede, så måske har jeg bare troet det. I hvert fald blev vi gode venner senere, men jeg synes stadig, det var en "fortabt" oplevelse at se vores pæne stue, som far havde købt kort forinden af fru Hildebrandt, stå udenfor i regnene. Det var mørkpolerede spisestuemøbler med gråt betræk med et brunt mønster. Der var spisebord, 6 stole, en sofa og en lænestol og der var også et rygebord, som det blev kaldt - et lille rundt bord med underbord og glasplade, hvorunder der var noget gulmønstret - vistnok papir. Kristen har fået det bord og har sat små familie billeder under glaspladen, hvilket jeg synes er en spændende ide.

Far havde givet mor et orgel også, men om det stod ude også, husker jeg ikke. Der var nu også noget med et stort rundt bord, for jeg kan huske, at en familie, der hed Laurits Knudsen, som boede i Mastrup, men som mor kendte fra Stordalen, købte det bord. Vi havde vlt ikke plads og manglede også penge. Mor solgte også senere orglet, men jeg kan huske, min bror Kristian spillede jazz på det, og da har han nok været omkring 10 år, så det er ikke roget ud lige med det samme, og det har kun været fordi mor har manglet pengene.

Mor var jo uden uddannelse og dengang var der ikke noget, der hed enkepenge. Mor fik et bidrag til hvert barn, som var et beløb for børn under 14 år, men reduceredes i den alder. Jeg ved, at mor havde 108 kr om måneden inkl. bedstefars aldersrente i de år. Den var på 35 kr., men de 5 kr havde han selv til tobak.

På den tid havde en lærer 250 kr om måneden og han regnedes for lavt lønnet.

Mors bror Peter havde i sulsted startet en cykelnetfabrik. Han vidste, hvad det ville sige at stå alene og ville gerne hjælpe. Mor fik så småt materialer til disse cykelnet af sort elastik til Støvring fra Sulsted. Der skulle med en maskine, som hun også fik tilsendt, således nogle kroge i hver ende af de længder, som var klippet til. Det var mors arbejde, men Karen var sommetider vikar, for hun var bedre til det, end jeg, sagde mor, og det tror jeg ærlig talt er rigtigt.

Vi andre skulle så sætte hæfter på elastikkerne. I begyndelsen var det over 14 stk. 2 dobbeltelastikker og 1 enkelt, men senere blev det over 12. dobbelt stykker.

De skulle pakkes på en meget speciel måde, som Karen også var gædt til, men vi andre kom dog også til det, og vi morede os sommetider med at lægge en hilsen til køberne i pakken. Det er aldrig sket, at nogen har reageret på dem, tror jeg.

Mor kunne tjene nogle få ører på hvert net, og det foreslog jo ikke meget, så vi fik forskellige småjobs. Min søster Inga, som var 10 år, da vi kom til Støvring, kom ind til naboen - Verna og Ejnar og var hushjælp. ~~Jeg husker ikke om det var~~

Hun var da 12 år og fik som månedsløn 10 kr og 1 kr, hvis hun skulle være barnepige. Det år, hun gik til præst, blev lønnen nedsat til 5 kr mdl, for så var hun der kun om eftermiddagen. Det betød dog meget, at vi også fik kosten der, hvor vi var.

Jeg husker ikke at Karen havde job før hun var 14 år. Da kom hun til Bette Posten som formiddagspige til 15 kr mdl. Det afskrækkede mig, at hun hos dem skulle gøre spytbakke ren, så da de spurgte mig, om jeg ville være deres formiddagspige, når jeg blev konfirmeret, trak jeg det ud, og jeg var så heldig, at min lærer spurgte mig om det samme, så det valte jeg.

Jeg havde dog forinden haft flere barnepigepladser. Det første "faste" job var hos chauffør Larsen, hvor der var en dreng på et par år og en pige på ½ år. Jeg fik 75 øre om ugen og 1 kr. hvis jeg skulle være barnepige en aften. De havde nu ikke råd til mere, og jeg tror egentlig, at tilbudet blev givet nærmest i spøg, men mor syntes, det var fint, for kosten fulgte med, og jeg var ikke ked af det. Jeg ville alligevel gerne passe børn. *Var 7 år*

Kristian og jeg passede også sommetider børn hos Hør-Hansens. De havde to - Nogens og ~~en~~ en pige på 4-5 år og 2-3 år. De var ikke altid lige nemme, så derfor ville vi gerne være to om det. Vi delte så kronen og den halve Roxykage, som var traktement, og som vi hen til med stor glæde.

Kristian blev bydreng hos købmandens, Han var lige ved at komme til Landmandslære, men lykkeligvis solgte landmanden gården lige før K. skulle tiltræde, så han slap og fik endda 2 kr. i erstatning - vistnok en ugeløn. Senere kom han i lære hos den samme købmand.

Jo, jeg husker, at Karen var barnepige hos bager Nielsen og at jeg overtog pladsen efter hende. De havde en dreng, der hed Ib. Han var ca. 5 år, da jeg var der i 13 års alderen, og han skulle altid i bad før aftensmad. Det var ikke særlig nemt at få ham ind fra legekammerater, men mor foreslog, at jeg fortalte ham et eventyr, da jeg beklagede mig til hende. Det gjorde jeg så, og efter den tid kom han strygende så snart jeg kaldte. *Når han blev den juleaften*

I mellemtiden havde jeg været barnepige for bødkerens pige på ca. 1 år. hun skulle køres over et dørtrin i vuggen for at falde til ro. I det hele taget grad hun forfærdelig meget. Jeg var der to timer hver eftermiddag og mest af tiden kørte jeg med hende i barnevogn.

Blev også barnepige hos den købmand, hvor Kristian var i lære. Bageren solgte forretningen og flyttede til Aalborg, og så kom jeg ned at passe købmandens pige.

Da jeg efter min konfirmation havde været hos min lærer i 3 mdr. lod jeg mig overtale til - efter stærk belejring af fru Thomsen - at sige op og tage ned til dem igen. De havde fået et barn mere, og ingen anden end jeg kunne klare det job tilfredsstillende. At mor så samtidig havde lovet fiskemandens, at jeg kunne være hos dem, når jeg kom fra lærer Povlsens, medvirkede måske, for når jeg lige havde forladt et velordnet og rent køkken i ordentlige omgivelser, kom jeg ned til en stableopvask i rodede og snavsede omgivelser. Det skulle vistnok kun være for en tid, og pengene kunne vi jo godt bruge, men hvor var jeg ked af det.

Jeg blev også ked af at komme tilbage til Povlsens, for det blev absolut ikke som før. Jeg havde ikke en eneste fridag fra november til jul - ikke en søndag heller.

Den 23. dec. fik min ældste søster en pige. De boede i Nørresundby, og jeg havde fået mig bedt fri til at tage ud og se min første niece. uden at jeg har nogen forklaring på det, kom jeg tilbage med lungebetændelse - pludseligt opstået. Så vidt jeg husker fejlede jeg ikke noget, da jeg tog fra Nørresundby. Wagns kollega ville følge mig på banegården, og mens vi sad go ventede på toget, så jeg godt at der kom folk ind, men jeg var åbenbrat lidt sløv og i hvert fald søvning. Da vi endelig gik hen for at spørge, om toget snart kom fik vi at vide, at det var både kommet og gået igen. Vi strøg på rutebilstationen, og her nåede jeg lige rutebilen. jeg sad bagerst og bad en dame om at vække mig, hvis jeg skulle være faldet i søvn før Støvring, for jeg var forfærdelig søvnin.

Jeg kom hjem og mor ville gerne høre nyt om sit første barnebarn og hun blev noget ærgerlig, da jeg bare ville sove.

Næste dag havde jeg 41 i feber, så vi fik fat i lægen, som konstaterede lunge- og lungehindebetændelse.

Jeg skrev at Thomsens havde fået et barn mere. Det er ikke rigtigt. Hun ventede sig og blev ikke glad for at høre, at jeg ikke kunne møde. Jeg benyttede lejligheden til at sige op, for jeg var ikke glad for at være der og kunne ikke komme tilbage til hun skulle føde.

Jeg gik op og besøgte lærer Povlsens en dag efter min sygdom og håbede, at de ville spørge, om jeg ville komme tilbage, men det gjorde de ikke, og jeg kunne ikke få mig til at spørge. jeg fik så plads hos karetmageren, som havde en lille pige, der hed Signe. Konen var sygeplejerske og ikke noget rart menneske. Hun var meget nærig. Vi fik kartofler og et eller andet kød, og sovsen var kartoffelvand med jævning og kulør. Kun den dag vi fik stegt flæsk, var der noget fedtstof i.

Mens jeg var der fik karetmageren hånden i en maskine og skar noget af flere fingre. Vi fik en vikar, som passede værkstedet sammen med en lærling. Hver aften skulle jeg smøre madder til dem og fik besked på at et kogt hakket og skulle strække sig til to stykker brød. Af bare ønske om at opnå velvilje, fik jeg det en dag strakt ud til at dække fire stykker, hvilket jeg glædesstrålende fortalte hende. Jeg troede jeg ville få ros, men hun blev vist alligevel flov.

Nå - det blev en hel masse om mig selv, men jeg skal også lige fortælle, at Poul var bydræng hos fru Cassøe - blomsterhandleren. Mange år senere mødte jeg hende, og hun fortalte, at hun havde været meget glad for ham, Han var forevrigt ude for senfte som Falckmand at køre den yngste af hendes 3 piger på sygehuset. Hun skulle føde. Det blev til fødsel i ambulance, og hun var så glad for, at Poul var hos hende, da det skete. Han kendte hun jo.

Poul kom i lære hos mekaniker Blindbæk. Det var et stærkt ønske for ham, og jeg tror også det var hans rigtige plads.

Kristen var jo fire år yngre end Poul, og jeg havde ikke været i Støvring siden 16 års alderen, hvor jeg kom i bagerforretning i Aalborg og bagefter blev gangpige i Nibe - senere huset i Aalborg, hvorefter jeg kom i manufakturkøber i Nibe. Jeg var da 19 år, så Kristen må have været 15 år. Han var i lære i Nørresundby i Isenkram, men havde også haft forskellige jobs, bl.a. kørte han med Fern vaske-maskiner, som husmødre kunne leje. Han gik også med bladmapper, hvor flere ugeblade var samlet. Lærerne kunne så for en billig pris følge med i mange ugeblade og kunne have mappen - vistnok en uge.

Poul og jeg gik forevrigt med Berlingske Tidende og Poul fik, da han gik med den, førstepremie for Nordjylland. Han solgte 10 stk. Det var søndagsavisen.

Mor havde indrettet ishytte i vores entre og Kristen var i høj grad med til at passe den forretning. Der blev solgt pølser, slik og is.

Min søster Inga og hendes mand Wagn, var imidlertid gået konkurs med et tømrer-værksted i Nibe, så de kom hjem til mor med 3 børn. Mor var under krigen begyndt at sy for folk - hun "syede om", som det hed, for nyt kunne ikke købes. Det havde vel betydet en bedre økonomi, men ikke nok til en så stor familie. Wagn søgte forskelligt arbejde og en dag fik han job på Sjælland i Bårse, så de flyttede, men mor havde ikke mod på og vist heller ikke råd til at blive i huset, så det blev solgt, og hun flyttede til Aalborg til et værelse i Korsgade, som henholdsvis Kristian og Kristen og senere Poul havde boet i. Det var nærmest et loftskammer og med madlavningsmulighed på loftet. Jeg husker ikke vand og toiletforhold. Dem må jeg have oplyst af en af de andre.

Som nævnt var mor begyndt at sy for folk. Hun havde i sin ungdom lært at sy et halvt år, så hendes erfaring var begrænset, men hun sprættede f.eks. drengebukser op og så, hvordan de var lavet. Det var nok mine brødres benklæder i første omgang. Når de var for små til den største, lavede hun dem om til de mindre. Det gav mod og erfaring, så efterhånden var der flere, der kom og ville have hende til at sy, for intet nyt kunne købes, så hun fik efterhånden flere kunder til både børne- og voksenstøj - vistnok mest damestøj, men herrestøj har hun da også syet om i hvert fald.

Hun havde det fornødne mod og tiden var gunstig, men det har nok ikke været det helt "fede", og hun havde altid haft lyst til handel, så det var vel grunden til, at hun også startede ishytten. Den gav nu vist ikke meget overskud.

En dreng fra gaden kom og købte en is. Han betalte med sin mønt. Senere kom han og ville købe bolcher. Mor spurgte, om han havde penge. "Nej," sagde han, "dem har du fået." - om han så reddede sig et bolche, ved jeg ikke, men det betød i hvert fald mange afbrydelser at have den slags kunder.

Kristians erindringer om Støvring

Som fortalt i kapitel 1 flyttede mor med os fem børn til fra Gudumholm til Støvring omkring 1. juli 1932. Far var blevet begravet på Støvring kirkegård den 2. juni i nærheden af det sted, hvor mormor lå begravet. Mormor døde i Sulsted den 30. december 1928, altså ca. 3 ½ år før far, og hun havde selv haft det meste af sin barndom i Støvring.

Huset Jernbanegade 17 i Støvring blev så rammen om vores barndom, og årsagen hertil var, at morfar ejede huset. Efter mormors død opholdt han sig en del hos os i Gudumholm, og hans 80-års fødselsdag i 1931 blev holdt der. Vi har et billede af den begivenhed, hvor hans store familie er samlet om ham.

Morfar indbød os til at bo i sit hus sammen med ham. Det var et lille, gammelt hus, bygget i 1885 midt i Jernbanegade på en grund, (matrikel nr. 8m), som tilhørte morfars søster Ane, enke efter kromanden i Støvring. Huset tilhørte i første omgang skrædder Damborg. Senere overtog Kro-Kristian og hans kone Dorthea, skrædder Damborgs datter, huset. Morfar købte det så af Kro-Kristian engang først i tyverne, da han havde solgt sit landbrug i Storarden. Kro-Kristian var søn af ovennævnte Ane og derfor morfars fætter. Mors søskende besluttede, at mor skulle have huset efter morfars død i 1937, fordi hun havde taget sig så meget af ham. Engang i 30'erne fik husene numre, og vort hus kom til at hedde Jernbanegade 17. Jeg husker endnu, at det var snedker Hansen, som satte skiltene op i gaden.

Huset var et 1½-etages hus på ca. 80 kvm i grundareal, og det stod på en ca. 500 kvm stor grund. I stueetagen var der to stuer, soveværelse, køkken og et lille spisekammer, og ovenpå var der et loftsrum med et lille kammer. Senere blev der indrettet endnu et lille kammer, mit første eneværelse, som jeg var meget lykkelig for at få. Søstrene boede i det store lofts-værelse.

Tegtaget blev utæt, og en skønne dag sørgede onkel Peter for, at der kom et nyt eternittag på huset. Det var vist ved den lejlighed, det lille værelse ovenpå blev lavet. Der blev også bygget til på bagsiden af huset, så vi fik et nyt bryggers/vaskehus og wc. Det var også onkel Peter, som var hovedmanden i det byggeri. Onkel Christian kom af og til og tapetserede vore stuer, og onkel Gunnar var flink til at forære os et godt læs tøv hver sommer. Der kom en sommerdag en kæmpelastbil fra Nr. Kongerslev, og så fik vi alle travlt med at bringe tøv ind i tørvehuset. Jeg mener, at det høsehus, som far byggede i Gudumholm, kom med til Støvring, og det gjorde god nytte der som udhus. Når vi taler om hjælpsomme onkler (og tanter) skal jeg også huske at nævne onkel Aksel, som hjalp mor på mange måder, f.eks. med papirsager, og hans lillesøster Elvine (tante Vinne). I mit lille loftekammer havde jeg en lille bogreol, som Wagn havde lavet, og jeg husker, at en af de første bøger, som jeg havde, var en indianerroman af Edward S. Ellis, som tante Vinne havde givet mig. Det var for øvrigt også tante Vinne, der engang indbød alle os børn til at komme i en rigtig biograf i Aalborg for at se naturfilmen "Tundra". Den gjorde et stort indtryk på os, og Karen skrev en lang historie om filmen.

Grunden var som sagt ikke stor, men den blev brugt meget. Mod øst grænsede den til Solvangsvej, vejen op til Valdemars gård, og mod vest stødte den til Bødker-Christians grund. Mod nord var der en græft op imod Valdemars mark, og mod syd var Jernbanegade. Der var tjønehæk på det meste af de tre sider. Vi dyrkede grønsager i haven nærmest ved huset, og i det største stykke avlede vi kartofler. Der stod to kirsebærtræer nede i kartoffelstykket, men vi fik vist aldrig kirsebær fra dem. De blev flittigt brugt til klatring og gymnastik. Vi fik vist heller ikke det

store udbytte af haven, for bortset fra latrinspanden, som det var min opgave at grave ned, fik haven nok aldrig gødning. Det var for dyrt. I den øverste del af haven, op imod gårdspladsen, var der lidt blomsterhave bag stakittet, og der var også en lille græsplæne. Somme tider havde vi børn hver vor lille have med radiser, eller hvad vi nu dyrkede.

Huset eksisterer ikke mere; det blev revet ned i 1965, var det vist. Elektriker Kryner købte huset af mor, vistnok i 1949. Han ejede i forvejen nr. 15, og så indrettede han el-butik på den del af grunden, vort hus havde ligget på, og der blev bygget værksted og lager, hvor vor have havde været. Jeg glæder mig over, at der blev taget et billede af huset i tide. Det er taget fra gaden mod nordvest. Jeg må tilføje, at der også var en lille indhegnet forhøje, hvor mor havde nogle smukke blomster, og der var også en lille tilbygning (som vi kaldte veranda'en), som fungerede som forgang og senere som mors slikbutik.

Det var så vort hjem gennem ca. 17 år, og en efter en forlod vi hjemmet for at komme i lære eller i arbejde andetsteds. Mor vertede Kristen, da vi flyttede til Støvring i 1932, og han kom til verden i Jernbanegade 17 den 4. februar 1933. Jordemoder Levring hjalp til, og vi fik en dejlig lillebror. Inga fik arbejde hos assurandør Sejerup, Karen fik et job hos _____, og jeg fik plads hos Købmand Niels Thomsen over for stationen. For mit vedkommende gik det sådan til, at jeg den 12. maj 1939 cyklede ned ad gaden. Købmand Thomsen råbte mig an for at få mig til at køre et ærinde for ham, og bagefter snakkede jeg med mor om, at jeg ville egentlig gerne have en plads som bud og medhjælper i sådan en købmandsforretning. Jeg var 13 år og ikke færdig med skolen, men jeg tog mod til mig og snakkede med købmand Thomsen, og så blev jeg hyret nogle timer hver dag efter skoletid. Det var nok mest ture som bud, tiden gik med, men der var også en hel del oprydning og rengøring i butik og lager, og en del af tiden gik med at underholde Thomsens lille datter, Birgit, som var et årstid eller to gammel på den tid. Hun ville gerne have ture på budcyklen, og gerne over de toppede brosten i købmangården. Senere fik Edith plads hos Thomsens som pige i huset. Min ugeløn var 15 kr. plus nogle varer, som mor havde glæde af i sin husholdning. Jeg syntes, at det var en masse penge at få i hænderne, og det var også en hjælp for mors madbudget, da Edith og jeg fik en del måltider oven i handelen.

Det var lidt af et mirakel, at mor kunne få mad nok til os dag efter dag i de år. Mor ofrede sig for sine unger, og jeg kan ikke bruge for store ord for at ære hendes indsats gennem mange år. Mor var fra Storården og syvende barn på en lille gård. Hun har ofte fortalt om sin skolegang i Storården hos lærer Boel, og ifølge hende bestod den skolegang mere af bank og anden revselse end egentlig undervisning. Jeg er sikker på, at hun gerne ville have lært noget mere, end hun gjorde, men det blev der ikke lejlighed til, og så snart hun var ude af skolen, måtte hun ud at arbejde på gårdene. Mor fik altså aldrig lært et fag ud over husgerningen, og hun kunne ellers have brug for at have et fag, da hun senere blev eneforsørger.

Mor tog udfordringen op, da hun blev ene med os, og med hjælp især fra onkel Peter kom hun til at lave cykelnet, som vi havde en indtægt ved gennem nogle år. Vi børn skulle også hjælpe til med at samle net, så kl. 16 måtte vi stille inde og hjælpe til. Nettene blev pakket i en margarinekasse og sendt med toget til Sulsted. Jeg husker ikke, hvad mor fik pr. kasse, men det var ikke mange penge, men dog en hjælp. Af andre indtægter fik vi lidt socialhjælp fra kommunen, og så fik vi en gang om året en stor check fra Uddelerforeningen, vistnok på 400 kr., og den faldt altid på et tæt sted, når der skulle købes tøj og sko ind til en stor familie. En ung kvinde som mor, hun var kun 33, da far døde, kunne nok føle sig fristet til at få en mand til at hjælpe med de

daglige byrder, men sådan kom det ikke til at gå. Vi føler, at mor ofrede sig for os, og det er vi hende evigt taknemmelige for.

Vi gik ikke af vejen for brød fra dagen før, og bager Nielsen gav os tit sådanne brød til vores faste morgenret: øllebrød. Valdemar Dodensig, som var et meget venligt menneske, gav os tit en spand kartofler, og stegt flæsk og kartofler var en meget almindelig menu hos os. For øvrigt elsker vi stadig øllebrød og stegt flæsk og kartofler, især hvis der er røget flæsk. Vi fik dog også andre retter. Jeg er aldrig gået sulten i seng. Når vi snakker om mad, skal vi også huske den daglige aftentur til Valdemar efter mælk. Fru Dodensig solgte mælk i litervis, men det var ikke populært at være den, der skulle hente mælken, især ikke, når det var en mørk og kold aften. Det var god sødmælk med fløde i, som mor skummede af om morgenen, og så fik vi resten til øllebrøden.

Det vil nok føre for vidt at nævne de kammerater, som jeg havde mest med at gøre: Der var Skrædder-Knud, som altid samlede på et eller andet fra naturen, der var "kommunistens" to drenge, Walter og Børge, som jeg legede meget med en overgang, især i en periode, hvor vi gik meget op i vægtløftning, (det foregik med en gammel kardanaksel i Ejner Gregersens garage), og så var der genboens Bent, som boede nærmest, og som jeg nok havde mest med at gøre. Bent var nok noget handicappet, er jeg senere blevet klar over. Jeg tror, at han var hermafrodit, og jeg tror, han havde det svært i skolen; måske var han også ordblind. Men dengang var man bare dum, hvis man var ordblind. Bent var noget musikalsk, og han kaldte gerne os andre drenge til ved at sidde og spille på storebrors harmonika.

Dengang var der også noget, der hed mobning, selv om vi ikke kendte det ord. Ole Iversen, der var nogle år ældre end os, havde fundet ud af, at han kunne skræmme os mindre drenge, og det fik han megen tid til at gå med, så nogle af os var bange for at være ude på visse tider. Det var en stor tilfredsstillelse for os, da Knuds storebror Jakob engang tog Ole under behandling. Ole rejste senere til Amerika, og vi drenge har i alt fald ikke savnet ham.

Omkring 1. april 1933 begyndte så skolen. Jeg var ikke så ivrig efter at komme i skole, og det havde ovennævnte Ole nok noget af æren for, men jeg kom dog i gang, og jeg må sige, at jeg fik en god skolegang i Støvring Kommuneskole. Vi boede jo i byen og havde kun ca. 250 m til skole, så det foregik på gåben, og en gang imellem på "løbeben". Vi havde tre lærere, førstelærer Alstrup, som vi havde til regning og religion, andenlærer Hans Povlsen, som vi havde til dansk og vistnok også historie, og så frk. Østergaard, som vi også havde til dansk ind imellem. Hos Hans Povlsen havde vi også sang, og det endda flerstemmig sang, og vi havde også tegning. Det sidste har jeg aldrig været god til, men mine søstre klarede sig godt her og fik vist også nogle af deres billeder på udstilling. Dansk og regning havde jeg det lettere med, især det med sprog har altid ligget for mig, og jeg var meget interesseret, da lærer Povlsen engang underviste de ældste elever lidt i engelsk. Jeg fik lov at komme med ind til seancen. Senere fik jeg en engelsk lærebog af min fætter Anker, og så begyndte jeg selv med lektionen "I can hop, I can run..." Jo, med hensyn til tegning kan jeg tilføje, at jeg var meget interesseret i geografi, og søster Inga ville gerne have mig til at tegne sine geografikort også.

Jeg har altid været en "bogorm", og det forfølger mig stadig over 60 år senere, hvor jeg ganske vist har fået alle mine ønsker opfyldt i den retning. Jeg har stadig en lille dansk grammatik, som jeg fik lov at købe i boghandelen over for skolen, men jeg havde en stadig længsel efter at eje en ordbog og et lille leksikon, for jeg havde så mange spørgsmål om verden omkring mig. Jeg fik

senere Hjemmets Leksikon, en lille bog, som jeg sled i trævler efterhånden. Jeg blev klar over, at de børn måtte være lykkelige, der kunne spørge deres forældre om dit og dat. Vi kunne naturligvis spørge vore lærere, men de var ikke lige til stede, når man traf på et problem, og de svævede jo dengang et godt stykke over skolebørnene.

Et af lyspunkterne i skolen var, når Alstrup tog en dag ud af skolekalenderen og viste os lysbilleder. Alstrup havde sin gamle Ford 1930 (U 506), og han havde for vane at køre sydpå om sommeren sammen med konen. Det var dengang slet ikke almindeligt, og et menneske fra udlandet var lidt af en sensation. Alstrup købte postkort op fra de steder, han besøgte i Tyskland, Schweiz og Italien, og så blev kortene sat i orden, og vi børn kunne få lov at opleve turen via episkopet. Bortset fra det var særlige anledninger sjældne. Jeg husker engang, at Alfa margarine havde en stor reklamebus kørende rundt i landet. Den var indrettet som et filmlokale, og vi skolebørn fik lov til at se en gratis film tilsat en dk

olekommissionsmedlemmer til stede, så det var en højtidelig anledning. Bedømmelsen farte dog ikke nogen karakter med sig, så vidt jeg husker, men den dannede grundlag for, om man skulle rykke op eller gå om. Vi havde seks klasser og syv skoleår, så man skulle enten gå om i første klasse (starefå'st) eller i syvende klasse. Denne ene dag fik vi penge med til slik, men vi var nok så uvante med det, at vi havde de fleste af pengene med hjem igen. Ved afslutningen af syvende klasse var der uddeling af flidspræmier, og jeg tror nok, at alle vi søskende har fået en tokrone i den anledning.

Efter skolens afslutning kom tiden, hvor vi skulle gå til præst, og det fandt sted i Juelstrup Præstegård, der lå et par km uden for byen. Jeg har stadig et billede af flokken, men ellers kan jeg ikke huske meget af, hvad vi lærte i den vinter 1939-40 hos pastor Jens Povlsen. Men jeg husker, at det var så koldt engang, at vi ikke kunne cykle til præstegården, og der var isslag og stærk blæst, så vi kunne kure fra den ene side af vejen til den anden.

A propos cykel, så var vi temmelig småt kørende med cykler i vores familie. De cykler, vi havde, havde vi vel fået fra større fætre og kusiner, og det var derfor en stor dag, hvor man kunne få sin egen nye cykel. Det skete for mig til min konfirmation den 31. marts 1940. Da kunne jeg overrække onkel Peter 120 kr., som jeg havde fået i konfirmationsgaver, så han kunne sende mig en ny cykel. Jeg syntes, det varede længe, inden den kom med toget fra Sulsted.

Nu var børneskolen færdig, og hvad så? Jeg havde stadig mit job hos købmand Thomsen, og det varede for øvrigt til foråret 1942, men selv om noget af tiden talte som læretid, kunne jeg ikke gøre fåget færdig der. Thomsen måtte lukke butikken. Der var på et tidspunkt tale om at tage et job som dreng på en gård på Støvring Kær, men det blev ikke til noget og godt det samme. Landbrug har aldrig været iblandt mine interesser. Men jeg skulle møde en dag hos gårdmand Johannes Ovesen, men da jeg ankom i mine nyindkøbte træsko, havde han solgt gården, så jeg fik en tokrone og gik hjem igen. En anden mulighed var at komme i smedelære hos onkel Gunnar i Nr. Kongerslev, men det blev heller ikke til noget.

Jeg må nok indrømme, at mine interesser gik i en helt anden retning, men muligheden for at

realisere drømmene var der slet ikke. Jeg ville gerne læse videre, i hvert fald på et realkursus, men det kunne ikke lade sig gøre på grund af økonomien, og en sådan skole var langt borte. Vi vidste, at der i Vebbestrup var en præliminærkursus, og nogle af os søskende ville meget gerne have været på skole der. Lærer Povlsen støttede os også i det, men det kunne altså ikke lade sig gøre. Lærer Povlsen var for øvrigt os en god hjælp i disse overvejelser. Han snakkede engang med mor -har jeg senere fået fortalt- og de snakkede om min fremtid. Hans Povlsen skulle have sagt til mor: Kristian kan blive lige hvad han vil, men jeg ved ikke, hvad han vil! Nej, og det vidste jeg heller ikke. Der blev mulighed for at gå med på et teknisk skole kursus, som blev afholdt af en tømrermester Holger Petersen. Der lærte vi geometri, frihåndstegning, dansk og regning, og selv om kurset vel især var mentet på håndværkerlærlinge, havde jeg også glæde af det. Kurset sluttede af med en højtidelighed på kroen, hvor mor også var med, og jeg fik en bog med hjem til bogsamlingen: "Dansk Teknik gennem hundrede År".

Det var først langt senere, jeg blev klar over, i hvilken retning jeg skulle styre. Jeg havde brug for en erfaren vejleder, og det kunne Povlsen nok have været, men der var alligevel ikke midler til at sætte en kurs, der måske kom til at koste mange penge. Jeg blev senere klar over, at min største interesse lå i retning af sprog, det lingvistiske eller det filologiske studium, men der var jo langt fra børneskolen dertil.

Inden jeg slutter dette afsnit 1933-40 skal jeg måske lige nævne, at min høreelse blev et problem for mig senere i livet. Jeg fik at vide af mor, at jeg havde haft mellemørebetændelse som femårig, og det førte senere til en forkalkning af mellemøreknoglerne. Dengang bestod behandlingen i, at mor dryppede mine ører hver dag med oxydol efter lægens anvisning. Resten af den øre-historie hører til i en langt senere periode.

Der er mange oplevelser, der dukker frem, når jeg tænker på den periode. Hvad er det, der gør, at man genkalder visse situationer? Mon ikke det har med oplevelsens følelser at gøre. Det tror jeg. Jeg husker engang, Poul og jeg havde fået et par små blybiler, en rød og en blå, og dem kom vi engang sådan til at lege med på et vattæppe, at vi næsten ikke kunne holde op. Vi lavede veje og bakker af tæppet, og fantasien leverede alt det, vi måtte mangle til sceneriet.

Vi cyklede og gik mange ture omkring Støvring, og den smukke Buderupholm skov var jo inden for rækkevidde sammen med Rebild Bakker. Også landsbyen Mastrup kom vi ofte til; der var også smukt, og der var et sted, hvor man skulle igennem en bæk for at fortsætte på vejen. Engang satte jeg mig for, at jeg ville lave et kort over vejene i Mastrup, og jeg fik da også lavet lidt af det ved hjælp af en blyant og et ark papir. Men primitivt var det naturligvis. Landkort har også altid været en af mine lidenskaber, og det er de faktisk endnu.

Jeg må heller ikke glemme skoleudflugter og ferieture. Vi havde normalt en endagstur et eller andet sted hen om sommeren; jeg husker en tur til Aalborg, hvor vi blandt andet så Urban Bryggeriet og andre seværdigheder, og så husker jeg en tur til Randers, hvor vi bl.a. så Niels Ebbesens hus.

Ja, og så var der turene til Nørhalne til farfars lille husmandssted. De begyndte allerede, mens far var levende, og vi kunne køre dertil i Ford'en, men senere kom vi dertil med toget. Vi kom til Sulsted station, og der hentede farfar os og kørte os hjem i jumben. Det var en temmelig lang tur, vel ca. 5 km, men det var spændende at se nye egne, og det var dejligt at bo i fars hjem en ugestid.

Vi var jo mange, og huset var ikke så stort, og jeg kan huske, at farfar måtte sove i halmen ude i laden. Vi var med til mange aktiviteter på gården, og det har sikkert ikke været til nogen stor hjælp, men det gav mange nye oplevelser. Vi kørte i engen og i tørvemosen, og jeg husker, at Poul og jeg fandt et gammelt lokomotiv der. Der havde været industridrift der tidligere. Nørhalne ligger i det flade Syd-Vendsyssel, og i klart vejr kunne vi tydeligt se fabrikk skorstenene i Aalborg.

Uden for skoletid var der ofte lejlighed til at tjene en ekstra skilling. Ud over købmandsgård en, som jeg har nævnt, var der penge at tjene ved at klippe hæk eller save og kløve brænde for folk, og jeg tog også mange ture med naboens lastbil til omegnen for at hjælpe lidt til. Jeg tror dog nok, at lønnen mest bestod i selve køreturen, men den satte vi drenge også meget pris på.

Mere fra Ediths erindringer

MOR - en stærk kone.

Mor blev enke i en alder af 33 år. Hun flyttede til sin far, som var 83 år med sine 5 børn i alderen 4 - 10 år. Hun var uden uddannelse og uden penge, og den livsforsikring, far havde tegnet, fik hun ikke, fordi den var stillet som sikkerhed for det beløb en uddeler er ansvarlig for, og en kommis havde stjålet så meget, at det havde været nødvendigt.

Far var medlem af et gensidigt forsikringselskab mellem uddelere. Det hed HÅNDI HÅND og herfra fik mor et årligt beløb, som anvendtes til vore konfirmationer og til rentebetaling på huset, da det overgik til mor.

See handle
Det var iøvrigt en sag, som mors brødre ordnede før bedstefars død, så det var meget fint gjort af dem, og bedstefar, som ikke selv havde tænkt på det, havde ingen tøven med det.

Mor stod altså i en meget usikker situation. Bedstefar kunne klare sig selv fysisk, men han kunne ikke være til hjælp, og han var vådligger, ligesom to af mine søskende.

En dag gik mor til læge. Hun havde ikke fået menstruation og troede, det var på grund af alle omvæltninger. Lægen undersøgte hende og mente, det var en svulst, så hun blev indlagt i Aalborg. Det var hårdt. En svulst betød en kræftsvulst, og den var der ingen redning fra. Jeg husker ikke noget fra de dage, men måske gør min søster Inga. Om natten, da mor var på sygehuset, mærkede hun liv, og det tegn kendte hun. Nu var hun klar over, at hendes "svulst" var et barn, og det, der vel kunne have slået hendes mod ned under andre omstændigheder, blev nu til befrielse, for nu opdagede hun, at hun skulle leve videre og selv sørge for sine børn.

Det var en barsk skole, men jeg oplevede aldrig, at hun klagede over lægens skøn - kun gav hun udtryk for den lettelse det var "at mærke liv".

Jeg kan huske den nat Kristen blev født. Mors seng var stillet ind i "den pene stue" (med de polstrede møbler). Nogle af dem må være stillet ind i soveværelset, for det var jo en dobbeltseng, mor havde. Jeg lå sammen med flere af mine søskende i soveværelset. På et tidspunkt blev jeg vækket af min storesøster, som spurgte, om ikke jeg ville ind at se en lillebror, jeg havde fået. I første omgang erindrer jeg, at jeg var bange. Der var noget uvant over det hele, og jeg var ikke forberedt på at skulle have en lillebror, men jeg kom da ind og så det borte søthårede hoved ved mor i sengen. Det billede kan jeg genkalde mig, men ellers ikke andet end at jeg så, at jordemoren havde en kithag med, og jeg forstod, at det var den, han var kommet i.

Jeg ved ikke, om det var gennem jordemoren mor blev spurgt, om hun kunne tænke sig at bortadoptere ham. I hvert fald blev hun af en eller anden spurgt fra en stor gårdejer i byen, om hun kunne tænke sig at bortadoptere ham, men det kunne hun nu ikke. Verna har fortalt, at det var mig, de ville adoptere, men det har mor aldrig fortalt, så jeg ved ikke, om det har været på tale. Mors kommentar var: "Kan a klåer fem, så kan a osse klåer segs." og hun var alt for meget mor til overhovedet at være nødt til at overveje det, men det har sikkert været ventligt ment.

Jeg er nu glad for, at jeg ikke blev bortadopteret, selvom bedre økonomiske vilkår havde været bag, og jeg tror heller ikke Kristen kunne tænke sig at ønske det.

Mens mor lå i sengen efter Kristen, var der en fru Ruge, der passede hende. Hun var en stor tyk kone, som tog ud til barsler. En dag havde mor købt sig en flaske kirsebærvin og Poul spurgte, om han måtte smage. Det fik han lov til. Lidt senere kom han hen til sengen og sagde: "Mor jeg er så træt og søvning."

"Så lag dig op i sengen her ved siden af," sagde mor. I det samme kom fru Ruge og hun sagde: "Det er såmænd ett då sørt, for han hår sejjen å drukken åll din vin."

Mor syntes jo nok, at hun burde have stoppet ham, for hun burde kunne regne ud, at det måtte han ikke. Det skuffede mor, at der var så ringe forståelse.

Anine Larsine Winther

Gunnar

Mors bror Peter, Kristian, Ejner og Elmer hjalp mor det, de kunne og fars bror Aksel og søster Elvine hjalp ligeledes på den måde, de kunne. Det var jo ikke med store penge, men de fulgte med i hendes tilværelse, hvilket er værdifuldt. Det betød ikke, at de blandede sig, men Kristian kom f.eks. når der skulle tapetseres, og så klarede han det. Han sendte af og til 50 kr. Et år til jul kan jeg huske mor blev dybt ulykkelig, for da var kuerten, som ~~den~~ brev havde været i, røget i kakkelovnen, og den indeholdt 50 kr.

Onkel Ejner gav altid 10 kr, når de kom, og de kom jævnligt. Det betød meget for mor, og tante Elly var den, der klarede maden til konfirmationer og hun var en stor hjælp da bedstefar blev syg og da han døde.

Onkel Peters hjælp har jeg nævnt. Derudover sørgede han og Elmer for, at vi havde nogle cykler - gamle, naturlivis, men uden deres hjælp havde det været vanskeligt at få en.

Gunnar har nok også hjulpet med kontanter, men det ved jeg ikke så nøje. Jeg tror det bare.

Moster Marie gav ikke noget af sig selv, men de kom på besøg. Når de var i farvandet skulle vi have gemt evt. kattekillinger, og nåede vi det ikke selv, så gjorde kattenor'en det. De var alt for voldsomme.

Det er nu ikke rigtigt, at moster ikke hjalp. Jeg mener, at vi var hos hende, da mor kom på sygehuset, og jeg har da også været på ferie derude, men hvor jeg længtes hjem - især efter Kristen. Jeg kan endnu huske, at vi - Karen og jeg - skulle gå ~~inde~~ indse med mor og Kristen. De har sikkert været ude hos onkel Ejner på Myresvej og vi gik fra Christiansgade fra moster gennem Kilden, og så mødte vi dem i nærheden af, hvor de tre norner er opstillet. Mor havde en brummeleret swagger på, og Kristen var i natrostøj. Det var godt at se dem.

MOR, SOM JEG HUSKTE HENDE:

Vores nabo, ^{2. G} som havde 3 drenge sagde engang til mor: "Jeg forstår ikke, hvordan du bærer dig ad med 6 børn, for jeg har nok at gøre med de tre, vi har og vi er endda 2 om det."

Mor svarede: "Min far sagde altid: "Du kan tærskke en djævel ud af et barn, men samtidig tærskker du ti ind." og hun tilføjede: "Og jeg kan da heller ikke gå og snedkerere på den."

Naboen, som var en hyggelig og rar mand, men meget temperamentsfuld, havde løse hænder, når drengene ikke makkede ret, og de var også nærvise, for sommetider syntes han jo, det var sjovt og andre tider, at det ikke var. Mor'en - Verna, var en meget blid natur, og hun var nok lidt for svag og eftergivende overfor børnene, så de heller ikke her oplevede sikre grænser, så de spillede da godt op, men de var nu ikke ondskabsfulde - snarere havde de for mange kræfter og blev for meget behandlet som små drenge af deres mor.

Jeg ser dem af og til endnu. De er nogle hyggelige og rare bedstefædre alle tre.

Mor slog ikke - Hun skældte heller ikke rigtig ud, men hun havde en måde at sige tingene på, så man blev flov, og den eneste korporlige korrigerende, hun gav, var et fast greb om overarmen og et stiltfærdigt og bestemt: "Kan du så....."

Jeg kan huske mor ved enten netmaskinen eller symaskinen foran vinduet ud mod gaden og forhaven. Det vendte mod syd, og jeg ser hende med solen lysende ind og om sig, mens hun tit sad og nynnede med på melodierne i middagskoncerten, mens hun passede sit arbejde.

Hun hørte altid morgenandagten prædication og ville have ro til at høre den. Man gik jævnligt i kirke. Det var frivilligt om vi ville med, men tit var vi med. Der blev ikke røpket for os. Der to lejligheder, hvor jeg har snakket Gud med mor, mens jeg var barn. Den ene gang var, da Poul, Kristian, Kristen og jeg var kommet i seng i dobbeltsengen. Nå, ja måske var Kristian ovenpå på værelset, men da husker jeg, at mor vendte sig halvt om mod os og sagde: "Kan I huske og bede jeres Fadervor, for vi har ikke ret meget." - Når jeg senere har fortalt den beretning og på himmerlandsk, for sådan talte ~~mor~~ så griner folk. Det forstår jeg ikke helt, for jeg synes, det er et så fint eksempel på at inddrage sine børn i medansvar og samtidig fortælle, at vi er ikke alene om at klare det." Det er jo nok fordi jeg ikke får hele atmosfæren og baggrunden godt nok med - og måske også, fordi folk tror, at jysk ~~er vittigt~~. *Jok enden er dyb man er båd eller skibstrosser udtryksmåde*

Den anden gang husker jeg egentlig ikke selv, men mor har fortalt den. Mange mennesker kom til os med brugt tøj, hvilket hjalp os godt i de år. En dag skulle jeg have sagt: "Hvorfor er der så mange mennesker, der giver os noget?" Mor svarede: "Det er fordi vi beder Gud om at hjælpe os." Jeg skulle så have sagt: "Jamen så må dem, der giver os noget, jo spørge Gud, hvor de skal gå hen med det."

Verna og mor drak tit en tå/ formiddagskaffe sammen. Ingen af dem var jordens mest rengøringsstossede eller pilne mennesker, så af og til smuttede der måske også for meget tid med det. Verna har for ikke mange år siden fortalt mig, at der var nogen, der havde ondt af det.

Det betød meget for den begge at de kunne læsse af hos hinanden, og de var loyale mod hinanden, tror jeg. Ikke, at de ikke kendte hinandens svage sider og vel også kunne være ueniige, men Verna måtte igennem at hendes mand spillede mange penge væk og også drak lidt for meget, så selvom de havde selvstændig vognmandsforretning, havde de ingen penge. Han har endog villet låne hos mor, men jeg husker ikke, om hun havde nogen han kunne låne.

Når der var borgerforeningsbal på kroen, fulgtes mor med Verna og Ejnar derop, for alene ville mor ikke gå, og da Ejnar satte sig til spillebord, var Verna også overladt til sig selv deroppe. Alligevel var der enkelte, som gav en dans, men som oftest skulle en dans jo betales med at ens partnere dansede sammen, og der var mor og Verna jo noget handikappede.

Engang kom Ejnar hen mod slutningen over til dem, hvor de havde siddet og varmet bænke hele aftenen. Han bukkede pænt og sagde: "Er I optån?" Om han nåede at danse med begge, ved jeg ikke.

Mor kaldte jo på os om morgene, når vi skulle op, men jeg husker, at hun ikke altid selv stod op. Vi fik øllebrød med klumper og kaffe, og det havde hun lavet. Mine søskende elskede den øllebrød, mens jeg næsten ikke kunne spise den, og klumperne blev i hvert fald lagt langs tallerkenkanten. Det blev hurtigt toilettet ved køkkenvasken - i tøjet og så afsted. jeg var altid sent på den om morgenen, og sommetider måtte jeg løbe hjem i det store frikvarter for at få morgenmad, og det fik jeg så at vide i skolen, at jeg ikke måtte.

Jeg døjede med migræne som barn, men tit prøvede jeg om ikke jeg kunne slippe for skolen, fordi "jeg havde sådan en hovedpine". Mor kendte godt den ene slags hovedpine fra den anden, så hun sagde: "Kom nu og åå noget at spise, så hjælper det nok."

Det gjorde det mærkkeligvis også, men kræsen var jeg som barn, og selvom jeg dengang var glad for, at mor havde den overbevisning, at når børn ikke kunne lide levertran, så var det fordi de ikke trængte til det, så ville jeg i dag ønske, at jeg alligevel havde fået det, for jeg døjede med bygmør også og var tit snottet, så jeg har trængt til nogle vitaminer, men de var ikke opfundet. jeg var *syg efter* med grønkalssuppe og med stegt flæsk, men mange andre tingvar jeg ikke glad for.

Mor tvang mig ikke til at spise, men sagde bare: "Så kan du nøjes med kartofler og sovs, og det forstår jeg også godt."

Vi løb hjem til middag. Det var som oftest stegt flæsk og kartofler, menuen stod på. Det var opbagt pandesovs. vi fik, og jeg bad tit om lov til at lave sovsen, fordi jeg syntes, det var en sjov porces at den skiftevis blev tyk og skiftevis var både tyk og flydende. Det fik jeg lov til. I det hele taget husker jeg ikke, at mor har været bange for at overlade et stykke arbejde til os. Hun stillede heller ikke krav til, at det skulle gøres anderledes eller bedre, end vi magtede,

Karen og jeg skulle over middag, når vi kom fra skole, vaske op og gøre komfur rent og vaske gulv. Det blev delt således, at den ene skulle vaske op og den anden gøre det andet. Jeg ville altid have Karen til at vælge først, for så regnede jeg med, at det var det bedste, og så overtalte jeg hende til, at det fik jeg lov til. Jeg regner med at hun er blevet så snu, at hun har valgt modsat af, hvad hun ville. Mor blandede sig ikke i sådanne ting. Hun sad inde i stuen og syede.

Sommetider var der noget, man ikke kunne finde og spurgte mor: "Hvor ligger det eller det?" Svaret var: "Prøv at se der eller der- (navne blev nævnet) - det ligger vist der." - Det undrede mig altid, at det passede, for mor sagde jo "vist" og i mit sprog betød det, at det var sikkert.

Jeg var ikke altid mild og blid og sommetider gik jeg og brokkede noget af mig, når mor havde sagt noget til mig, ~~men det var det samme som om jeg ikke havde hørt det~~

Jeg kan høre mor sige: "Du kan lige så godt hende, som du kan sige sådan." Det var fløvt, for det var ikke meningen, at hun skulle have hørt kommentaren.

Måske gættede hun den bare.

Anine Larsine Winther

Jernbanegade 17, Støvring

Danmark set fra luften

1940 (ca.)

1949

Anine flytter til Aalborg og bor i Korsgade, Løkkegade, Klokkestøbergade
Karl Otto fortæller, at han kan huske at have besøgt Anine i Klokkestøbergade omkring 1952-53

Jeg har ikke kunnet finde ud af hvornår hun boede hvor

Ediths erindringer om Anine i Aalborg

Mor havde intet arbejde i Aalborg og Poul og Claus, som boede i Korsør foreslog hende at flytte over til dem. Det besluttede hun sig til. Jeg var dengang i Kolding og var den af hendes 6 børn, der var nærmest hjemme, så det var også hårdt for en kone, der havde opfostreret 6 børn. Hun gik og pakkede sine ting, da onkel Marius kom og han, der ellers ikke var vores mest populære familiemedlem, gjorde nu noget godt, for han så, at mor græd og var ked af det, så han fik talt hende fra at flytte og sørgede for at få hende med hjem til Marie. Senere sørgede min kusine Gudrun - deres datter for, at hun fik et værelse i Falstersgade, hvor der var et interimistisk køkken ~~gø~~ hos nogle meget flinke menneskers som tit gav hende et måltid med.

Mor havde fået arbejde ved LAB - et genbrugsfirma, hvor hun syede om af gammelt sammen med andre kvinder, bl.a. en fru Thomsen, som hun bevarede forbindelse med.

Det gav nok ikke de store summer. Hun har fortalt mig, at hun stod med 53 øre i pung og ikke havde noget i huset, men så havde fru Wilhelmsen - værtinden kaldt: "Kan du ikke lige komme ned og spise, for der er lige en portion tilbage, og den vil jeg ikke gemme alligevel."

Det skete vist flere gange, og når jeg kom hjem på ferie og fridage, blev jeg altid meget vel modtaget af dem.

Imidlertid var jeg blevet færdig med Kolding på anden vis, så jeg fik job i Mester Dress i Aalborg og aftalte med mor, at jeg kunne spise hjemme. Jeg havde et værelse i Ågade og mor havde fået en 1½ værelse lejlighed i Løkkegade og arbejdede nu på Dansk Tørnæs fabrik - et job, som samme kusine Gudrun hjalp hende til at få.

Det var en god hjælp både for mor og mig, at vi kunne spise sammen, og det fortsatte vi med indtil sidst i 60'erne og dette var i 1956.

Senere flyttede mor til Korsgade. Verten i Løkkegade benyttede sig af, at mor havde glemt at betale husleje til at sige hende op uden advarsel. Det VAR en for-glemmelse, hvilket de udmerket vidste, men mor fik så en lejlighed i Klokkestøbergade - gammelt og forfaldent hus, men dog en større lejlighed og mere fri af værtsfolkene.

Edna og Kristian kom hjem med to børn fra USA og fik lejlighed i Rosenlundsgade, Poul og Claus var flyttet til Frederikshavn - senere Søby og senere Dall Villaby. Bodil og Kristen til Viborg og senere Ramme, så pludselig var der en stor familie om mor, hvilket hun trivedes særdeles godt med.

Der blev småt med arbejde, og da mor kunne få tidlig pension som enke, blev hun opsagt. Hun kunne så også få en pensionistlejlighed i Gunderslund, og jeg husker den dag, jeg fulgte hende derud. Vi var begge lidt beklente. vend

Mor var kun 61 år og særdeles rask og rørig, så det var bklæmende at skulle aflevere hende til en pensionistinstitution.

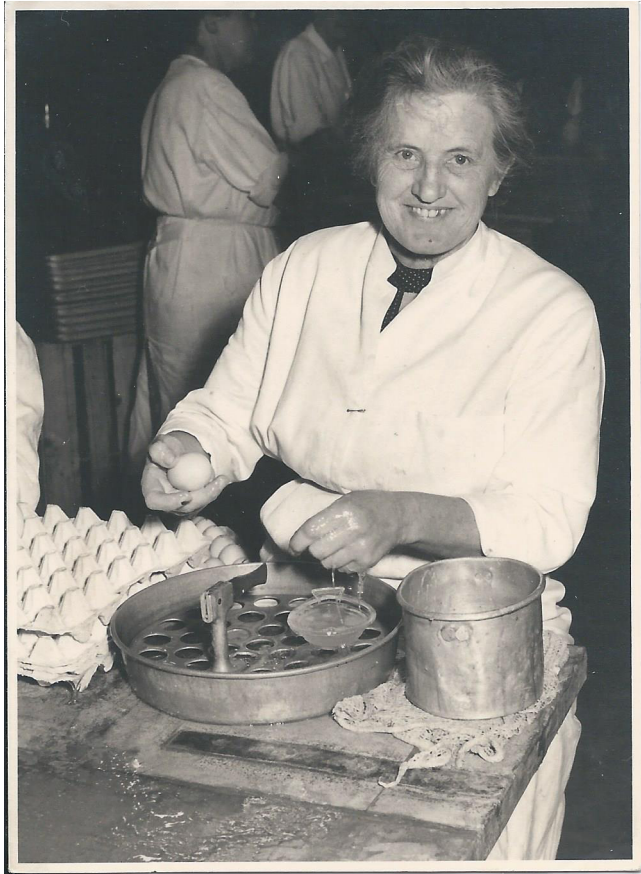
Lejligheden bestod af stue med alkove indhak og køkken samt toilet. Senere blev et kosteskab inddraget til en lille håndvask.

Det bedste var dog, at der var centralvarme og at der var en inspektør, som kunne komme og yde hjælp f.eks. med pakning af vandhaner og andre småting. Selvom mor aldrig rigtig blev glad for INSTITUTIONEN, så var hun glad for at bo i den bydel, glad for det grønne omkring hende, og da jeg snakkede med hende om at vi kunne prøve at få en lejlighed nærmere mit hus på GL vej, sagde hun at hun syntes, det var for langt ~~hude~~.

Hobrovej var ikke længere end at hun kunne GÅ til Nørresundby dersom bussen ikke var der, når hun skulle bruge den.

Mor har nok aldrig haft det så godt økonomisk og på anden vis som efter at hun blev pensionist, og man mærkede aldrig, at hun manglede noget. Det gjorde hun heller ikke. Selvom hun var gavmild, havde hun altid penge på lommen.

Hendes møbler handlede hun og de andre ældre med, så ikke meget af det, der var, var stadig, men så fik hun prøvet sit handelstalant af.

Får arbejde på Dansk Andels Ægexport, Badehusvej 18, Aalborg

Senere på LAB Tøjreparations og Byttecentral, Gammel Torv 3, Aalborg

**Meddelelse
til ungarle og
selverhvervende kvinder m. fl.**

Nu kan alle uden hensyn til indkomst faa repareret sokker, skjorter, undertøj og linnedtøj gennem L. A. B's lappe- og stoppecentral, som yderligere paalager sig vask af sokker.

Travle husmødre, enligstillede o. s. v. i med stor fordel kunne benytte denne nyordning... De sparer tid og er med til at sætte arbejdet i gang.

Det understreges kraftigt, at den hidtidige tøjreparationsordning for sundrebenyttede fortsætter uforandret.

Alle indleveringer sker til:

LAB TØJREPARATIONS og BYTTECENTRAL
Gammel torv 3 - Aalborg

Aalborg Stiftstidende - 28/06 1953

Anine Larsine Winther

1951

Anine med børnene

Øverst fra venstre: Poul, Edith, Kristian, Kristen

Nederst fra venstre: Anine, Inga, Karen

1951

Anine med alle børnene

Fra Venstre: Karen, Kristian, Inga, Anine, Edith, Poul, Kristian

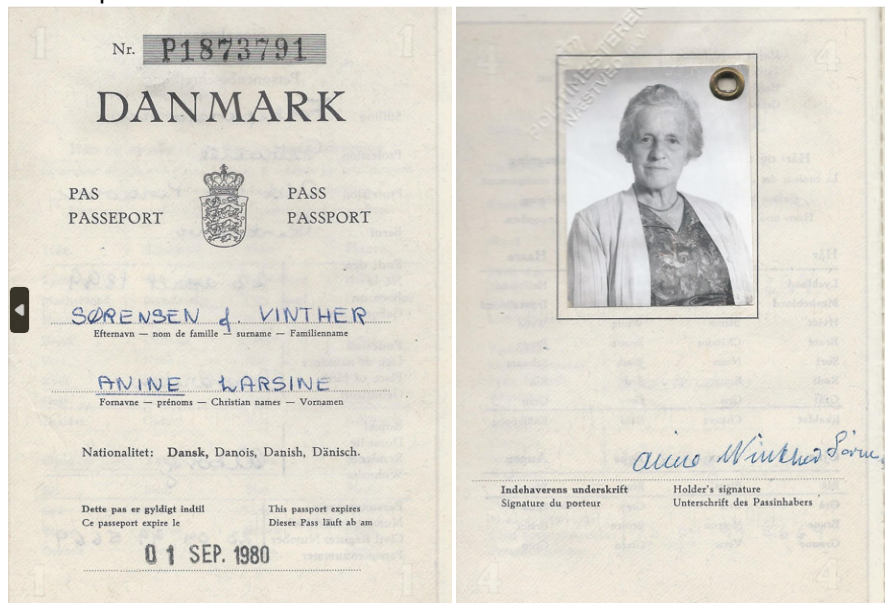
1959

Anine Larsine Winther

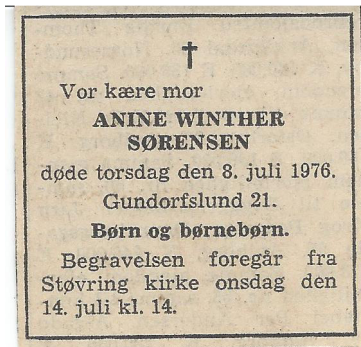
Børn og børnebørn. Mon ikke det er til Anines 60 års fødselsdag
Bagerst fra venstre: Edith Inga (Claus) Anine, Janne ? (på armen), Kristian, Inga eller Karen(?),
Edna
Forrest fra venstre: Poul, Jesper, Hans, Anne Marie, Hanne

- 1961 Anine flytter til Gundorflund 21
- 1968 Anine skifter navn til Anine Winther-Sørensen
- 1970 Anine's pas

1974

Anine dør og bliver begravet på Støvring kirkegård

DØDSFALD

Fru Anine Winther-Sørensen, Gundorfslund 21, Aalborg, er død, 77 år.

Fru Winther-Sørensen mistede efter kun 10 års ægteskab sin mand, uddeler Jens Anton Sørensen, Gudumholm, og hun flyttede til Støvring, hvor hun gennem mange år ernærede sig og sine seks børn ved at sy for folk. Trods trange kår lykkedes det hende at skabe et trygt hjem for familien og give børnene en god start i livet.

I de sidste ca. 20 år har fru Winther-Sørensen været bosat i Aalborg, og hun var rask og rørig, indtil få dage før sin død. Hun elskede at træve lange ture, at have familie og venner om sig, og hun var kendt for sine livfulde bemærkninger og sin evne til at fortælle humoristiske erindringer.

Fru Winther-Sørensen mistede i januar i år en datter ved en trafikulykke, og sorgen over datterens død tærede meget på hendes kræfter og var vel medvirkende til hendes sygdom og død.

75 AR

— Fru *Anine Winther-Sørensen*, Gundorflund 21, Aalborg, fylder i morgen, tirsdag, 75 år.

Hun blev i en alder af 33 år enke efter uddeler *Jens A. Sørensen*, Gudumholm og flyttede derefter med sine seks børn sammen med sin far i Støvring og skabte et godt og kærligt hjem. Hun havde ingen uddannelse, men hun klarede sig ved at sy for fremmede, så hun samtidig kunne være i hjemmet og tage sig af børnenes opdragelse. Det lykkedes hende trods små forhold at give dem en uddannelse.

For ca. 25 år siden flyttede fru *Winther-Sørensen* til Aalborg, hvor hun fik arbejde på Dansk Tørægfabrik. Hun klarede omstillingen til de ny forhold med humør og arbejdsiver.

Som 62-årig flyttede fru *en* til Gundorflund, hvor hun har skabt et smukt hjem. Hun er stadig rask og rørig og traver lange ture, ligesom hun i de senere år har været glad for at rejse, både til børnene, som er bosat herhjemme, og til udlandet. Hun besøgte således i julen sin søn og svigerdatter i Rwanda, Afrika — en meget stor oplevelse, som hun gerne beretter om.

Anine Larsine Winther

Billeder, som ikke er daterede

Mangler

Tingbog for huset i Støvring.

Hvad har de i Sognet?
Enkepension

Landsarkivet
Dødsattest
Skifte
Skoleprotokol

Hvad står der i avisen? (Hvilken avis?)

Lærer Boel

Billede

<https://arkiv.dk/vis/3083791>

<https://arkiv.dk/vis/7027429>

Sparekassen
Kirken

Lokalhistorisk Arkiv for den tidligere Støvring Kommune, Birkehøjvej 8, Øster Hornum, 9530

Støvring

Åbent Mandage 19.00 til 21.30 • Torsdage 13.00 til 17.00

Log

- 31-10-24 Kirkebog Født, Konfirmeret
31-10-24 Folketælling 1901, 1906, 1911, 1921
31-10-24 Folketælling 1916
Hvem er Back og hvor blev Chresten af?
31-10-24 Folketælling 1925 Storarden
Hvor blev de af? Svar: Gudum
01-11-24 Skannet diverse fra mappen
09-11-24 Skannet erindringer fra mappen
10-11-24 Folketælling 1940
11-11-24 Tingbog Buderup, Støvring opslag 83-84 Matrikel 8m
Alting for nyt? Boede de til leje?
26-11-24 Besøg på Arden lokalarkiv
Skoleprotokoller er i Viborg
Fik lidt om Lærer Boel
Aalborg, Hindsted, Store Arden, Arden Stationsby, Stationsby Skolen, 4533014, FT-1906 S4771
Marinus Nielsen Boel 35 21-7-1870 1870 Gift Husfader Lærer
Sørine Boel 34 11-11-1871 1871 Gift Husmoder
Kamma Boel 9 29-1-1897 1897 Ugift Barn
Esther Boel 4 02-06-1901 1901 Ugift Barn
Karen Marie Nielsen 71 15-2-1834 1834 Enke Slægtning Aftægtskone
26-11-24 Skrevet til Katolske Kirke i Nordjylland om Boel - Efterkommere
10-12-24 Besøgt Aalborg stadsarkiv
Artikel on LAB
Lidt om Ægpakkeriet
Opgivet at finde hende i Vejvisere. Hun står sikkert som A. Sørensen efter erhverv (Umuligt)